

له شکرکیشی سوپای تورک سیناریوییه کی نوی نییه !!

عادل عهلی

له شکرکیشی و بهزاندنی سنوره کانی ههریمی کوردستان بهمه بهستی راوه دونانی چه کداره کانی په که که له لایهن سوپای تورکه وه له هه موو کات زیاتر ده زگا کانی میدیای جیهانی و لوکالی به خو به وه سهرقال کردوه. ئاماده باشی و خو ری کخستنی هیزه چه کداره کانی تورکیا بو ئه نجامدانی ئوپه راسیونیک له ناو خاکی ههریمی کوردستان، سیناریوییه کی تهقلیدی و کونی ده ولته تی تورکه به درپژایی میژووی زیاتر له هه شتا سالی رابردوو. هه لسوکه وتی ده ولته تی تورکیا له گه ل نه یاره کانی به تاییه تی ئوپوزسیونی کوردی له سه ر یه ک فۆرم بووه هه میشه ریگای سه ربازی و به کاره یینانی توندوتیژی باوی پیاده کراو بووه بو پیکانی ئامانجه کانی شی بهزاندنی سنوری عیراق بو تورکیا، کاریکی ئاسان په پیره وکراو بووه.

ئه گه ر له به ره ژشایی هاوکی شه سیاسییه کانی ناوچه که شیوازی بهزاندنی سنور گۆرانی به سه ردا هاتوه، ئه وا بیانوی هاتنه ناوه وه کان هه رجاره ی له ژیر ناویشانی کدا بووه. بو جیبه جیکردن و کارناسانی و به رده وامی پیدانی له شکرکیشی و بهزاندنی سنور، چه ندین ری ککه وتن نامه ی دووقولی له گه ل رژیمه یه ک له دوا ی یه که کانی عیراقدا مۆرکراوه. ئامانجی ئه و له شکرکیشی و بهزاندنی سنوره بو هه ریه که له ده ولته کانی تورکیا و عیراق روون و ئاشکرا بووه که ره نگه باسکردنی لی ره دا شیوا نه بیته.

له دوا ی هه لپژاردنی په رله مان و دامه زاردنی حکومه تی ههریمی کوردستانه وه، سروشتی هه لسوکه وت کردنی سیناریوی له شکرکیشی و بهزاندنی سنوره کانی ههریمی کوردستان پی نایه قوناعیکی نوییه وه. بوونی هیزه چه کداره کانی په که که له سنوره کانی تورکیا - ههریمی کوردستان بیانویه کی به رده وام و ئاماده ی سوپای تورک بوو. له دوا ی پرۆسه ی ئازادی عیراق و بوونی هیزه کانی ئه مه ریکا له عیراقدا ئه و سیناریوییه تاراده یه ک به ره و خاوبونه وه و که م بوونه وه چوو، ئه گه رچی به هو ی ئه و به رکه وتنه که مه رشکی نه ی که به ره ییزه کانی په که که که وت به گرتنی سه رۆکه که ی که ببوه مایه ی سنوردارکردنی جموجۆل و چالاکی ئه و هیزه له لایه ک و له لایه کی تره وه سه رگه رم و سه رقالی حکومه تی تورکیا به هه ندیک ریفۆرم و چاکسازی له رووی سیاسییه وه، که هاوکی شه ی سیاسی و حوکمرانی گۆرانیکی روکه شیانه ی به سه ردا هات به سه رکه وتنی ته وژی ئیسلامی میانره و ، (هه رچه نده هه ندیک چاودیری سیاسی به گۆرانی بنه رته ی ده یده نه قه لهم). ماوه ی چند هه فته یه که باسو خواسی هاتنه ناوه وه ی سوپای تورکیا بو ناو خاکی ههریمی کوردستان چند هه نگاویکی پراکتیکی به خو به وه بینیه وه، که نا کرئ نادیده بگری. کاردانه وه کانی حکومه تی عیراقی له هه مبه ر ئه و سیاسه ته ی تورکیا تا هه نوکه راشکاوانه نییه و ناوه نده کانی ده سه لاتی حوکمرانی عیراق لی دونانی جیاجیا ده دن و له لایه کی تره وه هه لویستی په رله مان و حکومه تی ههریمی شی ئاشکرا و راشکاوانه یه. ئه گه رچی هه لسوکه وتی هیزه کانی په که که که ش لهم قوناعه ی ئیستادا وردو سه لیقانه نییه و ره چا وکردنی بارودۆخی ناسکی ههریمی کوردستان و خاتر نه گرتنی ئه زمونیک له پارچه یه کی

كوردستان بۆ هیزه كوردییه كانی پارچه كانی دیکه رهنگه چندين لیكدانهوی بۆ بکری که هندیك جار دهچیتته خانهی دژیهتی ئاشکرای ئەزمونه کهی باشورهوه، که پی دهچیتت په که که ئەمرۆ ههروای کردییت. چونکه ئەنجامدانی چهند چالاکییه کی پارتیزانی رهنگه مهسه لهی کورد نهک ههنگاوێک ناچیتته پيشهوه، به لکو زیانی له قازانجی زیاتره. له دواين گۆرانکارییه كانی باس و خواسی لهشکرکیشی سوپای تورکدا په سه ندردی په رله مانی تورکیایه بۆ ئەنجامدانی ئەو ئۆپه راسیۆنه، ئەگه رچی وادهی دهستیپه که کهی دیاری نه کراوه و پی ناچیتت به زوویی ئەنجام بدری. ئەوهش مانای ئەوه نییه که ئەنجام نادری، به لکو مهسه له کات و ساتی دهست پی کردنه.

ئەنجامدانی پرۆسه یه کی لهو چهشنه کاریگه ری ئەمنی و سیاسی به رچاو ده خولقیینی له هه ری می کوردستان دا، له کاتی کدا که پانتایی خاکی هه ری می کوردستان له هه ری مه ئارامه کانی عیراقه و جیگای بایه خی ئەمه ری کییه کانه و بۆ ئەوان ئەمه به لگه و مانایه کی قولی هه یه. به لām له راستیدا ئەنجامدانی ئەو پرۆسه یه سه رله به ری ئەو ئارامییه به ره و پشوییه ک نابات که بۆ هیزه کانی هاوپه یمانان قابیلی قبول نه بییت؟

له لایه کی دیکه وه هاتنی سوپایه کی چه کداری دراوسی و به زاندنی سنور به و گومراییه کاردانهوی هیزه کانی پارێزگاری حکومه تی هه ری ناگاته ئاستی هه لپژان به رووی ئەو لهشکره دا؟ به دلئایی له حاله تی روودانی وه ها واقعیدا بارودۆخه که رهنگه به ئاقاریکی دیکه دا بچیت و ئامانجی هاتنی سوپای تورکیا له ریتمی خۆی ده ر بچیت. هه ر بۆیه سروشتی هاتنی سوپای تورک رهنگه ورده کاری زیاتری تیدا بکری و ورده کارییه کانیش لای حکومه تی تورکیا ئەگه ری ئەنجام نه دانی زیاتر ده کات. ئەزمونی لهشکرکیشییه کانیش بۆ حکومه تی تورکیا له رابردو دا روون و ئاشکرایه و سیناریۆی به زاندنی سنور دا هینانیکی نوێ نییه. ئەگه ر تورکیا به دوا ی مه به سته شاره وه کانی تره وه نه بییت و بیانوی ئاشکرای په که که بییت؟!

ئەمهش له کاتی کدا یه چندين جار به ره سمی ئەمه ری کا تورکیای ئاگادار کردۆته وه که ئەنجامدانی ئەو پرۆسه یه له به رژه وه ندی تورکیا نییه و له ته کیشیدا ولاتانی دراوسی ئەو کاره یان پی باش نییه و ره تی ده که نه وه و داوا ی دان به خۆدا گرتن ده که ن. ده شی ئەم سیناریۆیه ی سوپای تورکیا هه مان ده ر ئەنجام بدات به ده سته وه یا خود چاره پرپی شتی دیکه ی لی ده کری.